

بیتاب و بیخوابی

1

23-Nov-22

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی
موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

تدوین برنامه های توسعه برنامه هفتم

دکتر علی کیانی راد
استادیار و رئیس موسسه

دکتر مجتبی پالوج
دانشیار و قائم مقام موسسه

2

23-Nov-22

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی

موسسه پژوهش های برنامه ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

تعریف بخش کشاورزی

بر اساس ماده یک آئین نامه اجرایی لایحه قانونی اصلاح لایحه قانونی نحوه واگذاری و احیاء اراضی در حکومت جمهوری اسلامی ایران مصوبه ۱۳۵۹/۲/۳۱ شورای انقلاب، کشاورزی عبارت است از بهره برداری از آب و زمین به منظور تولید محصولات حیوانی و گیاهی (از قبیل: زراعت، باغداری، درخت کاری مثمر و غیر مثمر، جنگل داری، دامداری، پرورش طیور، زنبور عسل و آبزیان).

بر اساس تعریف ارائه شده در دایره المعارف جامع علوم کشاورزی، کشاورزی عبارتست از تولید محصولات کشاورزی مانند غذا، الیاف، فرآورده های چوبی، محصولات باغبانی و سایر تولیدات گیاهی و جانوری، کشاورزی همچنین داد و ستد، فراورش، بازاریابی و توزیع محصولات کشاورزی، عرضه محصولات زراعی و صنایع خدماتی وابسته، بهداشت، تغذیه و مصرف غذا، بهره برداری و حفاظت از منابع آب و زمین و ویژگیهای فرهنگی سیستم های غذائی و الیاف را در بر می گیرد.

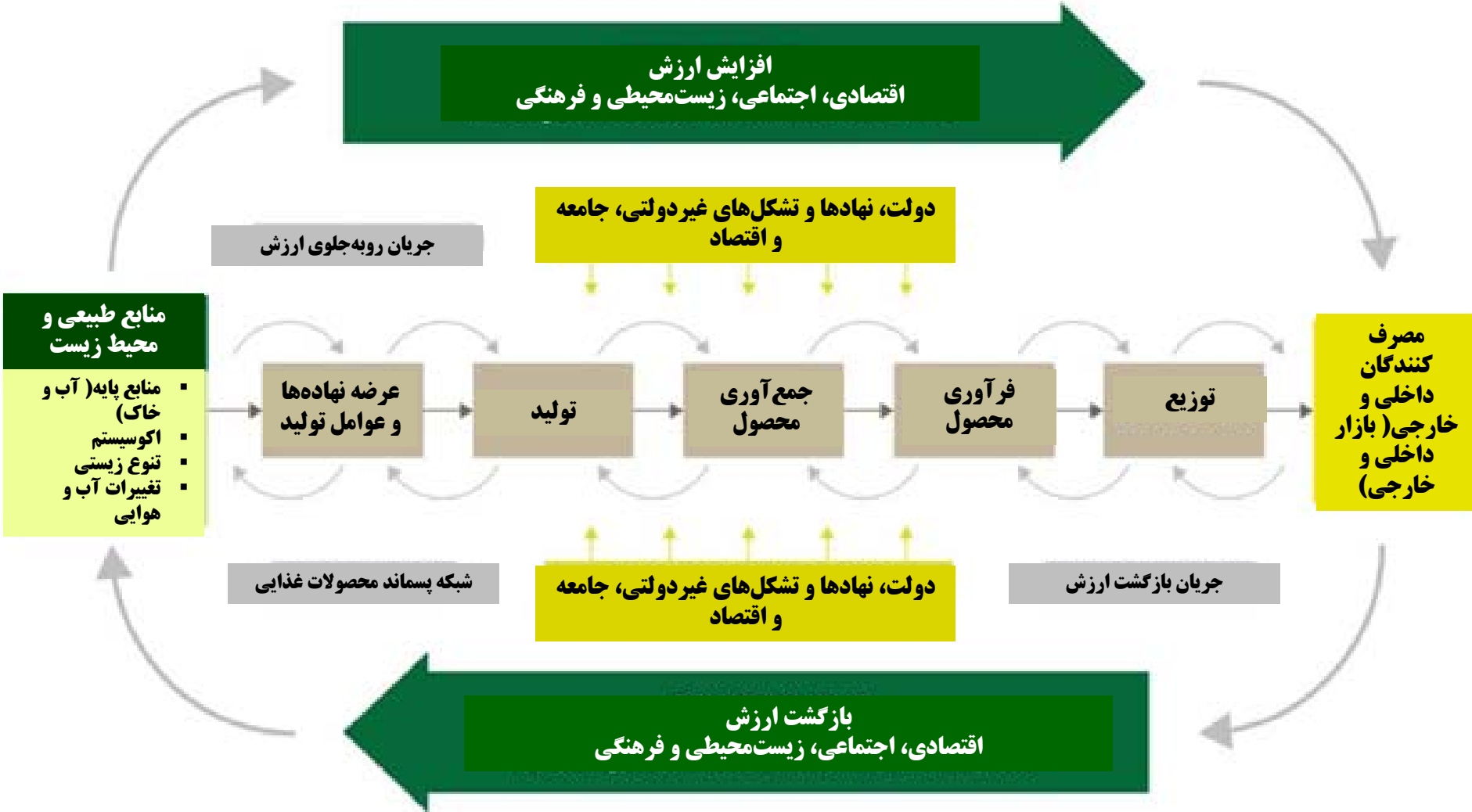
تعریف بخش کشاورزی

کشاورزی: تولید محصولات گیاهی و جانوری (زراعت، باغبانی، جنگل‌داری، دامپروری، پرورش طیور، زنبورعسل و آبزیان) با رعایت اصول سلامت، داد و ستد، فراورش، بازاریابی، توزیع و عرضه این محصولات و صنایع خدماتی وابسته، با در نظر گرفتن ملاحظات مربوط به بهره‌برداری و حفاظت از منابع آب، خاک و تنوع زیستی و ویژگیهای فرهنگی جوامع تولیدی (سند امنیت غذایی دانش بنیان در حال تصویب در شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۴۰۱).

زنجیره ارزش محصولات کشاورزی و غذایی: از ژن تا سلول

**امنیت غذایی زمانی به دست
می آید که همه مردم همواره
به غذای کافی، سالم، مغذی و
حلال دسترسی فیزیکی و
اقتصادی داشته باشند و این غذا
نیازهای فرد برای یک زندگی
سالم و فعال را فراهم سازد.**

6

23-Nov-22

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی

موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

چهار مولفه اصلی امنیت غذایی

- فراهم بودن غذا (Availability): تولید + واردات؟ اصول قانون اساسی هر کشور
- دسترسی به غذا (Accessibility): دسترسی فیزیکی (نظام توزیع) و اقتصادی (شرایط کلان اقتصادی: رشد اقتصادی، قدرت خرید، تورم، نرخ ارز و ...)
- مصرف غذا (Utilization of Food): سلامت، تغذیه، رژیم، الگو و تنوع غذایی
- پایداری منابع تولید غذا، ثبات و تاب آوری نظام غذا (Sustainability, Stability and Resiliency)

7

23-Nov-22

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی
موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

آینده امنیت غذایی جهان تحت تاثیر سه عامل قرار دارد (3C) 1) تغییرات اقلیمی Climate Change

2) شیوع بیماریها Covid-19 and other Pandemics

3) مناقشات بین المللی Conflicts

8

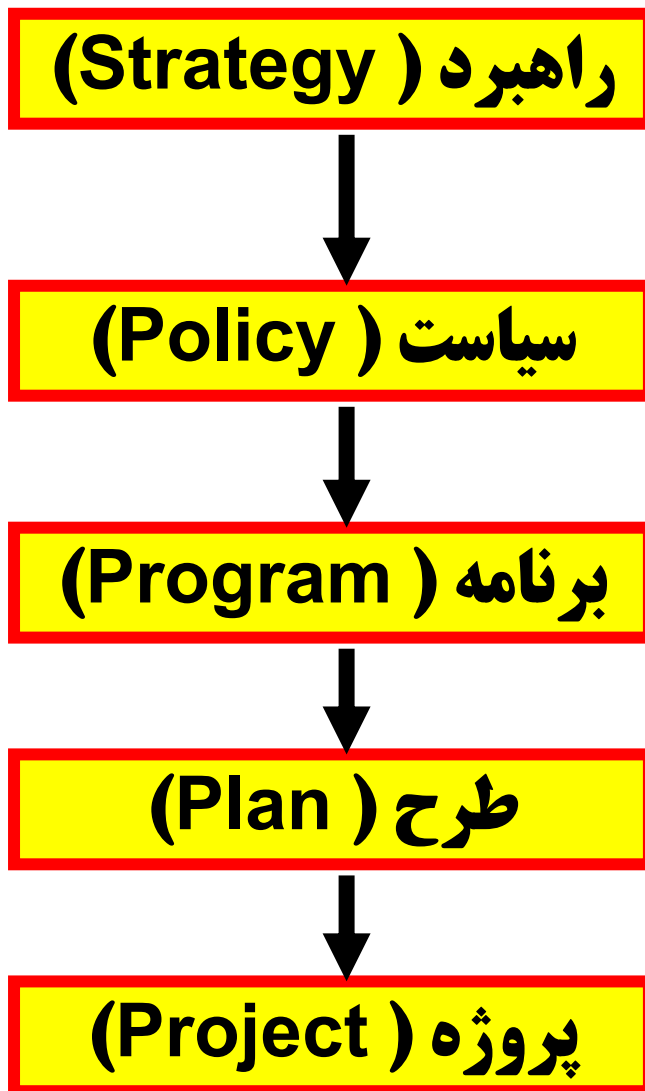
23-Nov-22

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی
موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

چارچوب کلی برنامه‌ریزی توسعه

مبانی قانونی برنامه های توسعه در بخش کشاورزی

برخی منابع تدوین برنامه های توسعه را مستند به اصل چهل و سوم قانون اساسی می دانند:
اصل چهل و سوم : برای تامین استقلال اقتصادی جامعه و ریشه کن کردن فقر و محرومیت و برآوردن نیازهای انسان در جریان رشد با حفظ آزادی او، اقتصاد جمهوری اسلامی ایران بر اساس ضوابط زیر استوار می شود:

بند ۳ اصل ۴۳: تنظیم برنامه اقتصادی کشور به صورتی که شکل و محتوا و ساعت کار چنان باشد که هر فرد علاوه بر تلاش شغلی، فرصت و توان کافی برای خودسازی معنوی، سیاسی و اجتماعی و شرکت فعال در رهبری کشور و افزایش مهارت و ابتکار داشته باشد.

بند ۹ اصل ۴۳ : تاکید بر افزایش تولیدات کشاورزی، دامی و صنعتی که نیازهای عمومی را تامین کند و کشور را به مرحله خودکفایی برساند و از وابستگی برهاند.

10

23-Nov-22 10:23

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی

موسسه پژوهش های برنامه ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

مبانی قانونی تدوین برنامه‌های میان مدت

قانون برنامه و بودجه به عنوان یکی از قوانین بالادستی اساس کار تهیه برنامه‌های توسعه بلندمدت، (سند چشم انداز)، برنامه‌های میان مدت (برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی) و برنامه‌های یک‌ساله (بودجه کل کشور) دو مجموعه از وظایف برای برنامه‌های توسعه (عمرانی) کشور مشخص نموده است. در این قانون به شرح مندرج در جدول ذیل در دو سطح ولی در یک امتداد تعریف شده‌اند.

ردیف	الف - تهیه، تدوین و تصویب برنامه	مرجع تصویب	ماده قانونی
۱	تعیین سیاست‌های کلی	مقام معظم رهبری پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام	اصل ۱۱۰ قانون اساسی
۲	تعیین اهداف کلی برنامه‌های عمرانی (توسعه میان مدت)	شورای اقتصاد - هیات وزیران	بند ۱ ماده ۳ قانون برنامه و بودجه
۳	تعیین خط مشی‌ها و سیاست‌های برنامه	شورای اقتصاد - هیات وزیران	بند ۲ ماده ۳ قانون برنامه و بودجه
۴	تصمیم‌گیری در خصوص چارچوب کلان برنامه	شورای اقتصاد - هیات وزیران	بند ۳ ماده ۳ قانون برنامه و بودجه
۵	پیشنهاد برنامه	دستگاه‌های اجرایی	ماده ۷ قانون برنامه و بودجه
۶	ایجاد هماهنگی بخشی و منطقه‌ای در شورا‌های مشترک	کمیته‌های مشترک برنامه‌ریزی	ماده ۱۰ قانون برنامه و بودجه
۷	تلفیق برنامه بر اساس اولویت‌ها	شورای اقتصاد - دولت	ماده ۷ قانون برنامه و بودجه
۸	بررسی و تأیید برنامه	شورای اقتصاد - دولت	ماده ۸ قانون برنامه و بودجه
۹	تصویب برنامه (هدفها - سیاست‌ها - منابع مالی دولت - شرکت‌ها و بخش غیر دولتی برای سرمایه‌گذاری - اعتبارات هزینه و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای)	مجلس شورای اسلامی	بند ۳ ماده ۱ قانون برنامه و بودجه

ردیف	ب - اجرا ، نظارت و ارزشیابی	مسئول	ماده قانونی
۱	تهیه و اجرای طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	(دستگاه اجرایی)	ماده ۲۱ قانون برنامه و بودجه
۲	تخصیص اعتبارات	(کمیته تخصیص)	ماده ۳۰ قانون برنامه و بودجه
۳	نظارت بر اجرا	سازمان	ماده ۳۴ قانون برنامه و بودجه
۴	گزارش اجرای برنامه	دستگاه اجرایی - سازمان	ماده ۳۵ قانون برنامه و بودجه

12

23-Nov-22 10:23

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی

موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

برنامه	مدت برنامه	هدف اصلی	اهداف کلی	ارکان نظام برنامه ریزی	قانون برنامه
برنامه اول توسعه	۱۳۶۸-۱۳۷۲	بازسازی اقتصادی کشور در پایان جنگ	بازسازی و راه اندازی چرخه تولید + توسعه امکانات فیزیکی و زیربنایی + توسعه خدمات اجتماعی دولت + رفع عدم تعادل های عمده مناطق و اقشار	شورای عالی مشورتی از سران قوا و نخست وزیر + ۸ شورای بخشی + ۲۵ شورای برنامه ریزی + ۶ کمیته پوششی (سیاست های مالی و پولی - سیاست های روستایی - تهیه تراز مواد و مصالح - امور تشکیلاتی - بررسی طرح ها)	سند اصلی + ۲ پیوست (اهداف و برنامه های بخشی مصوب مجلس + پیوست طرح های عمرانی)
برنامه دوم توسعه	۱۳۷۴-۱۳۷۸	تثبیت اقتصادی و ساماندهی بازارهای مختلف	تثبیت دستاوردهای برنامه اول + ایجاد ثبات در روندهای اقتصادی + کاهش بار سنگین تحولات اقتصادی بر جامعه	شورای برنامه ریزی امور اقتصادی + ۴ شورای تلفیق + ۱۰ شورای بخشی (۴۰ شورای برنامه ریزی) + ۷ کمیته فرابخشی (ارزی پولی + مالی و بودجه و یارانه ها + تجارت خارجی + خصوصی سازی و ایجاد رقابت + نظام فنی اجرایی + بررسی و تصویب طرح ها و پروژه ها + اشتغال)	هدف های کلان کیفی + خط مشی های اساسی و سیاست های کلی + ماده واحده و تبصره ها + هدف های کمی و جداول پیوست
برنامه سوم توسعه	۱۳۷۹-۱۳۸۳	تهداسازی و اصلاح ساختارها	توسعه اقتصاد رقابتی از طریق: آزاد سازی نظام اقتصادی + شکل گیری نظام تامین اجتماعی + اصلاحات قانونی نهادی + لغو انحصارات برای مشارکت بخش خصوصی + کاهش تصدی گری دولت	شورای اقتصاد + ستاد برنامه + شورای تلفیق برنامه + ۴ شورای تلفیق امور + ۷ شورای فرابخشی (اصلاح نظام اداری + سیاست های اقتصاد کلان و اشتغال و تامین اجتماعی و یارانه ها + آمایش و محیط زیست + توسعه علوم و فناوری + سیاست داخلی + سیاست خارجی و امنیت ملی + فرهنگی)	حوزه های فرابخشی (۱۲ فصل) + امور بخشی (۱۳ فصل) + اجراء نظارت (۱ فصل) + ۲ جدول تعداد کارکنان و پیش بینی درآمد ارزی صادرات نفت
برنامه چهارم توسعه	۱۳۸۴-۱۳۸۸	رشد پایدار اقتصادی دانی محور	رشد اقتصاد دانی محور در تعامل با اقتصاد جهانی + حفظ محیط زیست ، آمایش سرزمین و توازن منطقه ای + توسعه سلامت ، امنیت انسانی و عدالت اجتماعی + صیانت از هویت و فرهنگ اسلامی ایرانی + تامین مطمئن امنیت ملی + نوسازی دولت و اثربخشی حاکمیت	تدوین لایحه (هیات دولت + ستاد برنامه + ۷ کارگروه مشترک + ۲۶ شورای برنامه ریزی) تدوین اسناد ملی توسعه بخشی / فرابخشی / استانی (هیات دولت + ستاد برنامه + شورای تلفیق بخشی / فرابخشی / استانی + ۲۶ شورای برنامه ریزی)	هفت بخش اهداف کلی + ۸ جداول کمی برنامه (شاخص ها ، اقتصادی ، اجتماعی فرهنگی و مدیریتی + شاخص های کلان اقتصادی + تولید ناخالص داخلی ، پیش ، بین ، واقع ، اقتصاد + بودجه عمومی + تراز پرداخت های خارجی + ترازنامه تلفیقی سیستم بانکی ، + منابع مالی ، برنامه + پیش بینی عواید نفت + تعداد کارکنان دولت)
برنامه پنجم توسعه	۱۳۹۰-۱۳۹۴	پیشرفت عدالت محور	ترویج شیوه زندگی اسلامی + گسترش عدالت همه جانبه و پاسداشت کرامت انسانی + تقویت هویت اسلامی - ایرانی + ایجاد جامعه ای خودپایور یا محوریت نهاد خانواده + توسعه دانش و فناوری با تاکید بر فناوری اطلاعات + رشد اقتصادی پایدار و عدالت محور + ارتقای بهره وری + اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ + تامین اجتماعی فراگیر و ارتقا سلامت آحاد جامعه + تحکیم امنیت ملی و توسعه روابط خارجی بر مبنای سه اصل عزت ، حکمت و صلاحت + آمایش سرزمین و توسعه و توازن منطقه ای + کاهش وابستگی اقتصاد به نفت + ارتقای تعاون و رقابت پذیری در اقتصاد	هیات دولت + شورای عالی تدوین برنامه پنجم + ستاد هماهنگی و تلفیق برنامه پنجم + ۷ کارگروه های مشترک (فرهنگ اسلامی - ایرانی + اجتماعی و اداری + علمی و فناوری + اقتصادی + سیاسی و امنیتی + قضایی و حقوقی) + کمیسیون برنامه ریزی قضایی و توسعه منطقه ای + ۲۳ کارگروه تخصصی زیرمجموعه کارگروه های مشترک	نه فصل (فرهنگ اسلامی - ایرانی + علم و فناوری + اجتماعی + نظام اداری و مدیریتی + اقتصادی + توسعه منطقه ای + دفاعی ، سیاسی و امنیتی + حقوقی قضایی + بودجه و نظارت

روند معمول جهت تدوین برنامه های توسعه (چهارم تا ششم) بر اساس قانون

مجمع تشخیص مصلحت
نظام

- تهیه پیش نویس سیاست های کلی برنامه توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام
- ابلاغ سیاست های کلی نظام توسط مقام معظم رهبری

سازمان برنامه و بودجه
کشور

- تهیه و ابلاغ نظام تدوین برنامه، جهت گیری های اصلی برنامه، پیش بینی های کلان (رشد اقتصادی و)
- تشکیل شورای عالی برنامه

وزارتخانه ها

- تشکیل دبیرخانه شورای برنامه ریزی موضوعی در هر دستگاه
- تهیه گزارش های مورد نیاز: تبیین وضع موجود، چالش ها، تهیه اسناد برنامه (شامل احکام برنامه)

14

23-Nov-22 10:23

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی
موسسه پژوهش های برنامه ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

رهبر انقلاب سیاست‌های کلی برنامه هفتم را ابلاغ کردند

تهران- ایرنا- رهبر انقلاب اسلامی سیاست‌های کلی برنامه هفتم را که با اولویت پیشرفت اقتصادی توأم با عدالت و با پیش بینی متوسط رشد اقتصادی همت درصد تدوین شده است، ابلاغ کردند.

به گزارش روز دوشنبه ایرنا، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای در اجرای بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی، سیاست‌های کلی برنامه هفتم را که پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام و با اولویت پیشرفت اقتصادی توأم با عدالت تعیین شده است، به سران سه قوه، رئیس مجمع تشخیص مصلحت و رئیس ستاد کل نیروهای مسلح ابلاغ کردند.

رهبر انقلاب اسلامی با تشکر از فعالیت فشرده اعضا و دبیرخانه مجمع در ارائه نظرات و مشارکت فعال قوای سه‌گانه و سایر ارکان نظام، تهیه و تصویب قانون برنامه هفتم بر پایه این سیاستها را گامی دیگر در تحقق اهداف نظام خواندند و بر نظارت فعال بر حسن اجرای سیاستها تأکید کردند.

سیاست‌های کلی برنامه هفتم در ۷ سرفصل «اقتصادی»، «امور زیربنایی»، «فرهنگی و اجتماعی»، «علمی، فناوری و آموزشی»، «سیاسی و سیاست خارجی»، «دفاعی و امنیتی»، «اداری، حقوقی و قضایی» و در ۲۶ بند تصویب شده است.

سیاست‌های کلی برنامه هفتم که با اولویت اصلی «پیشرفت اقتصادی توأم با عدالت» تعیین شده است، ابلاغ می‌گردد:

اقتصادی :

۱- هدف کلی و اولویت اصلی برنامه هفتم با رعایت سیاست‌های کلی مصوب، **پیشرفت اقتصادی توأم با عدالت با نرخ رشد اقتصادی متوسط ۸ درصد در طول برنامه تعیین می‌شود با تأکید بر افزایش بهره‌وری کل عوامل تولید (منابع انسانی، سرمایه، فناوری و مدیریت)**

۲- **ایجاد ثبات در سطح عمومی قیمت‌ها و نرخ ارز و تکریمی کردن تورم طی پنج سال و جهت‌دهی به نقدینگی و اعتبارات بانکی به سمت فعالیت‌های مولد و جذابیت‌زدایی از فعالیت‌های غیرمولد.**

16

23-Nov-22

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی

موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

امور زیربنایی:

۶- تأمین امنیت غذایی و تولید حداقل ۹۰ درصد کالاهای اساسی و اقلام غذایی در داخل، همراه با حفظ و ارتقاء ذخایر ژنتیکی و منابع آبی و افزایش سطح سلامت و ایمنی مواد غذایی.

اصلاح الگوی کشت با توجه به مزیت‌های منطقه‌ای و منابع آبی و با اولویت‌بخشی به تولید کالاهای راهبردی کشاورزی.

۷- استقرار نظام مدیریت یکپارچه منابع آب کشور و افزایش بهره‌وری حدود پنج درصدی آب کشاورزی.

کنترل و مدیریت آب‌های سطحی و افزایش منابع زیرزمینی آب از طریق آبخیزداری و آبخوان‌داری.

برنامه‌ریزی برای دستیابی به سایر آب‌ها و بازچرخانی آب‌های صنعتی و پساب.

امور زیربنایی:

۱۰- فعال سازی مزیت های جغرافیایی - سیاسی و تبدیل جمهوری اسلامی ایران به مرکز مبادلات و خدمات تجاری، انرژی، ارتباطات و حمل و نقل با روان سازی مقررات و ایجاد و توسعه زیرساخت های لازم.

۱۱- تحقق سیاست های کلی آمایش سرزمین با توجه به مزیت های بالفعل و بالقوه و اجرایی ساختن موارد برجسته آن با توجه ویژه بر دریا، سواحل، بنادر و آب های مرزی.

۱۲- ارتقاء نظام سلامت براساس سیاست های کلی سلامت.

18

23-Nov-22

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی
موسسه پژوهش های برنامه ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

فرهنگی و اجتماعی:

۱۳- اعتلاء فرهنگ عمومی در جهت تحکیم سبک زندگی اسلامی - ایرانی، تقویت همبستگی و اعتماد به نفس ملی، ارتقاء هویت ملی و روحیه مقاومت، کار و تلاش در جامعه با بسیج تمامی امکانات و ظرفیت‌های کشور، دستگاه‌ها و نهادهای دولتی و مردمی و افراد و شخصیت‌های اثرگذار علمی و اجتماعی و حمایت و پشتیبانی مؤثر دولت از آن.

۱۷- توسعه صنعت گردشگری و ترویج صنایع دستی.

۱۸- ارتقاء سلامت اجتماعی و پیشگیری و کاهش آسیب‌های اجتماعی به ویژه اعتیاد، حاشیه‌نشینی، طلاق و فساد بر اساس شاخص‌های معتبر و بهره‌گیری حداکثری از مشارکت مردم و با زمان‌بندی متناسب.

علمی، فناوری و آموزشی:

۲۰- افزایش شتاب پیشرفت و نوآوری علمی و فناوری و تجاری سازی آن‌ها به ویژه در حوزه‌های اطلاعات و ارتباطات و زیست فناوری و ریزفناوری و انرژی‌های نو و تجدید پذیر.

روزآمدسازی و ارتقاء نظام آموزشی و پژوهشی کشور.

20

23-Nov-22

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی
موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

سیاسی و سیاست خارجی:

۲۲- تقویت رویکرد اقتصاد محور در سیاست خارجی و روابط منطقه‌ای و جهانی و تقویت پیوندهای اقتصادی با اولویت همسایگان.

21

23-Nov-22

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی
موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

اداری، حقوقی و قضایی:

۲۵- تحول در نظام اداری و اصلاح ساختار آن مبتنی بر سیاست‌های کلی نظام اداری با تأکید بر هوشمندسازی و تحقق دولت الکترونیک، حذف تشکیلات موازی و غیر ضرور، به روز رسانی قوانین و مقررات، اصلاح روش‌ها و رفع فساد و زمینه‌های آن در مناسبات اداری.

۲۶- روزآمد سازی سند تحول قضایی و اجرای آن با تأکید بر:

- اجرای ۱۰۰ درصدی حد نگار.

- حمایت حقوقی و قضایی از سرمایه‌گذاری، امنیت اقتصادی و بهبود محیط کسب و کار.

- استفاده از ظرفیت‌های مردمی و توسعه روش‌های مشارکتی و غیرقضایی در حل و فصل دعاوی.

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور

خلاصه مدیریتی:

چارچوب اصلی نظام نامه

برنامه هفتم توسعه

معاونت امور اقتصادی و هماهنگی برنامه و بودجه
دبیرخانه ستاد تدوین برنامه هفتم توسعه
شهریور ۱۴۰۱

برنامه هفتم توسعه مبتنی بر:

الف) رویکرد نظری منتخب بر اساس
مطالعات برنامه هفتم

رویکرد نظری منتخب بر اساس مطالعات برنامه هفتم

در کشورهای نوظهور و در حال توسعه‌ای که جنس مسائل آنها تقریباً با مسائل ایران مشابه است، **رویکرد رشد فراگیر** انتخاب شده است.

- **هند** در برنامه‌های یازدهم، و دوازدهم هند (۲۰۰۷-۲۰۱۷) و یکی از مبناهای استراتژی هند جدید (۲۰۱۸-۲۰۲۲)،
- یکی از مبناهای برنامه‌های سیزدهم و چهاردهم **چین** (۲۰۱۵ تا ۲۰۲۵)،
- یکی از مبناهای چشم‌انداز ۲۰۲۵ **پاکستان**؛
- و نیز یکی از مبناهای اصلی برنامه اخیر **ترکیه** (۲۰۱۹-۲۰۲۳)

ویژگی های رویکرد رشد فراگیر

رشد فراگیر آن نوعی از رشد اقتصادی است که:

- ❖ منجر به افزایش سطح استاندارد زندگی سطح وسیعی از مردم شود
- ❖ توزیع منافع حاصل از رشد اقتصادی در بین سطح وسیعی از مردم و در بین تمامی بخش‌ها
- ❖ سر و کار داشتن با پیامدهای اقتصادی (مانند کاهش فقر و نابرابری) و اجتماعی (مانند مشارکت گسترده مردم در فرایند رشد)
- ❖ نیازمند وجود نهادهای فراگیر سیاسی و اقتصادی در یک دورنمای بلندمدت
- ❖ عدالت سرزمینی و ایجاد فرصتهای برابر برای آحاد مردم

الزامات قراردادادن رویکرد رشد فراگیر در بن‌پیکره برنامه هفتم توسعه

رویکرد و ویژگی های برنامه ریزی در برنامه هفتم توسعه:

هدف آرمانی برنامه مطابق سیاستهای کلی پیشرفت عدالت محور

مضمون اصلی برنامه هفتم توسعه رشد فراگیر و دانش بنیان، ثبات اقتصادی
بر پایه اسناد آمایش سرزمین

• ثبات اقتصادی

• رشد فراگیر

• دانش بنیان

• مبتنی بر آمایش
سرزمین

عدالت محوری

در برنامه ریزی باید به کلان روندها با پیامدهای گسترده اقتصادی توجه شود

- - تغییرات آب و هوایی و زیست محیطی
- - انتقال منابع ثروت از غرب به شرق
- - نقش یابی ابزارهای اقتصادی در معاملات ژئوپولیتیک: امکان استمرار و تشدید تحریم ها
- - تغییرات فناوری و سایبری

راهبردها	اهداف
ارتقاء بهره وری	<p>(رشد فراگیر) جهش اقتصادی از طریق توسعه سرمایه گذاری</p>
کاهش انحصار، افزایش رقابت و شفاف سازی بازار	
دانش بنیان نمودن و رسوخ فن آوری	
بازطراحی ساختار تصمیم گیری در موضوعات مرتبط با سرمایه گذاری های زیر ساختی	
تعیین راهبرد صنعتی کشور مبتنی بر جانمایی جدید اقتصاد ایران در زنجیره ارزش منطقه ای و فرا منطقه ای	
اجرای سیاست های تنظیمی در جهت حمایت از توسعه سرمایه گذاری صنعتی	
مشارکت حداکثری بخش خصوصی و تعاونی در اقتصاد	
کاهش ریسک های اقتصادی و بهبود فضای سرمایه گذاری	
اصلاح ناترازی نظام بانکی	
اصلاح ساختار بودجه ریزی	
اصلاح ساختار نظام بازنشستگی	

ادامه راهبردها	ادامه اهداف
تقویت وجه سیاسی - دفاعی کشور در عرصه منطقه ای	ارتقای حکمرانی و توانمند سازی نهاد دولت
اصلاح ساختار داخلی مدیریت سیاسی کشور	
تعامل با کشورهای هدف و منطقه	
شفاف سازی حکمرانی با تاکید بر هوشمند سازی ارائه خدمات عمومی	
افزایش کارایی در ساختار اداری و استخدامی دولت	
بهبود نظام های پایش و نظارت دولت	
ایجاد فرصت های برابر برای فعالین اقتصادی	تقویت جامعه
تمرکززدایی و ارتقای جایگاه استانها در فعالیتهای توسعه ای	
مدیریت آسیب های اجتماعی، تقویت بنیان خانواده و کاهش فقر	
تقویت امید و اعتماد اجتماعی	

ب) ساختار و سازماندهی تدوین برنامه

روش برنامه ریزی با توجه به سابقه برنامه ریزی

مرحله اول

- برنامه ریزی متکی بر پروژه های منفک

مرحله دوم

- برنامه ریزی تلفیق شده سرمایه گذاری بخش عمومی

مرحله سوم

- برنامه ریزی جامع

مرحله چهارم

- مرحله چهارم: برنامه ریزی هسته های کلیدی برای توسعه

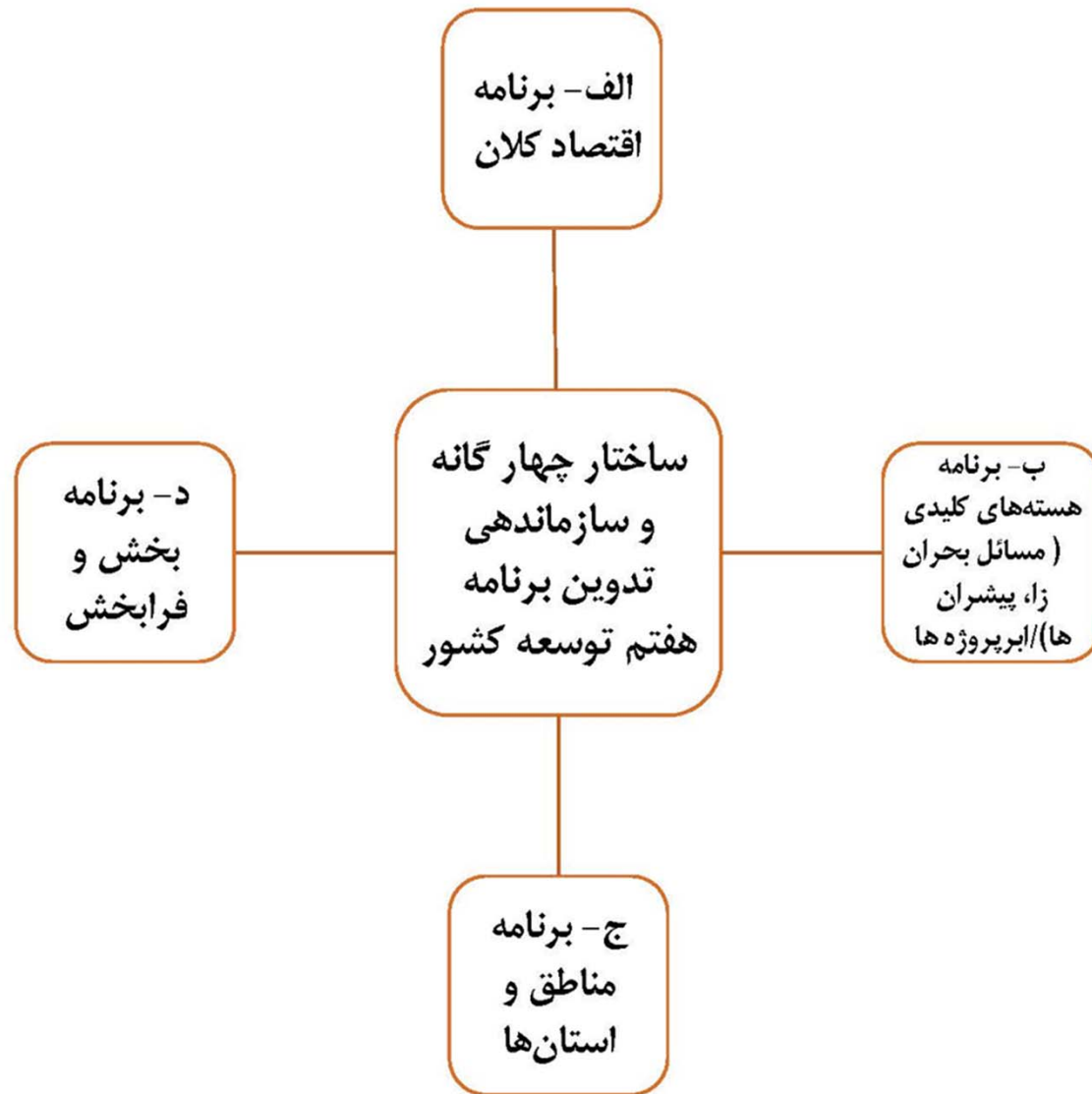
روش برنامه ریزی در برنامه هفتم توسعه مبتنی بر **برنامه ریزی هسته های کلیدی** پیشنهاد می شود.

هسته های کلیدی

استخراج هسته های کلیدی منبعث از سیاست های کلی برنامه و طرح تحول دولت شامل موارد ذیل که باید به پیشنهاد ارکان برنامه و به تصویب هیات وزیران برسد:

- - موضوعات بحران زا در آینده (مانند آب، امنیت غذایی و ...)
- - پیشران ها (مانند ترانزیت، گردشگری، اقتصاد دریا و ...)
- - ابر پروژه ها (مانند مکران و

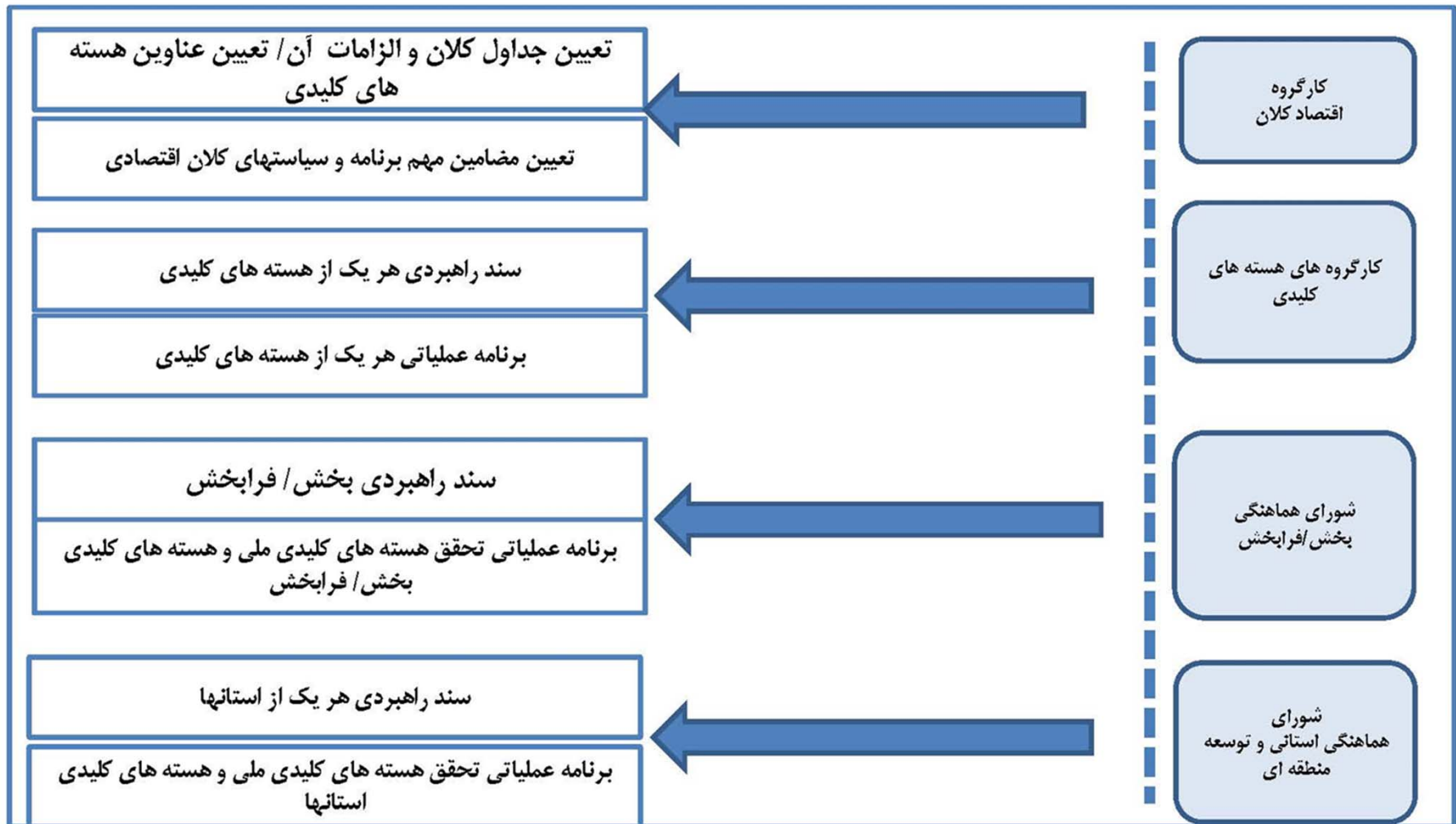
حد تفصیل برنامه

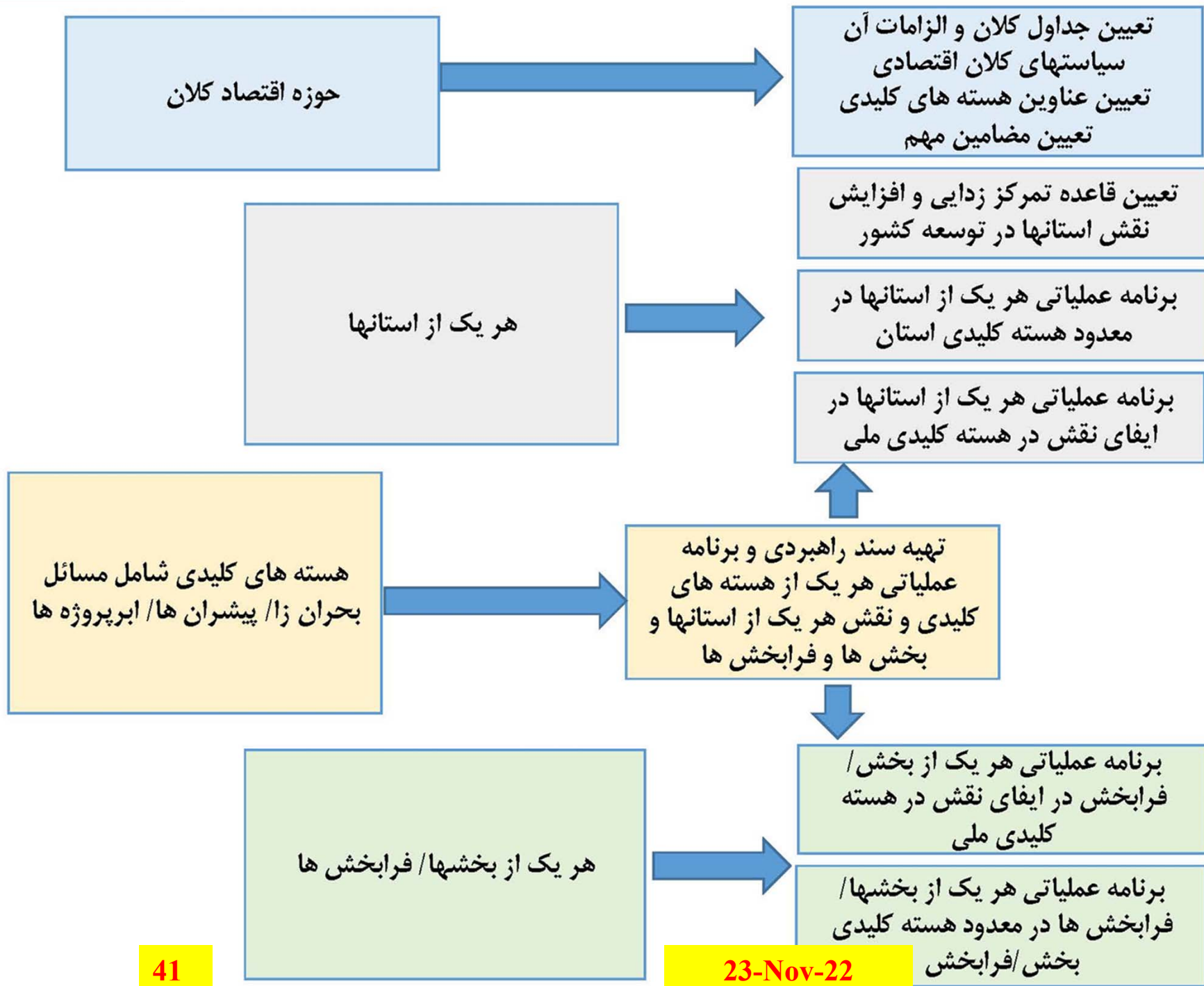
بر اساس تحلیل سیاستهای کلی برنامه و برنامه تحول دولت

- تعیین اهداف کلان و سیاستهای کلان
- استخراج هسته های کلیدی منبعت از سیاستهای کلی برنامه و طرح تحول دولت شامل موارد ذیل که باید به پیشنهاد کارگروه اقتصاد کلان و به تصویب هیات وزیران برسد:
 - موضوعات بحران زا
 - پیشران ها
 - ابر پروژه ها
- استخراج معدود موضوعات بسیار مهم در بخش و فرابخش منبعت از سیاستهای کلی
- استخراج معدود موضوعات مهم هر یک از استانها که اثر فزاینده ای در جریان توسعه استان دارد

حد تفصیل برنامه: خروجی ها و تقسیم کار در تشکیلات تدوین برنامه

خروجی برنامه هفتم توسعه
در حوزه های مختلف

تمرکز زدایی و توجه به توسعه استانها از طریق افزایش نقش آنها در توسعه

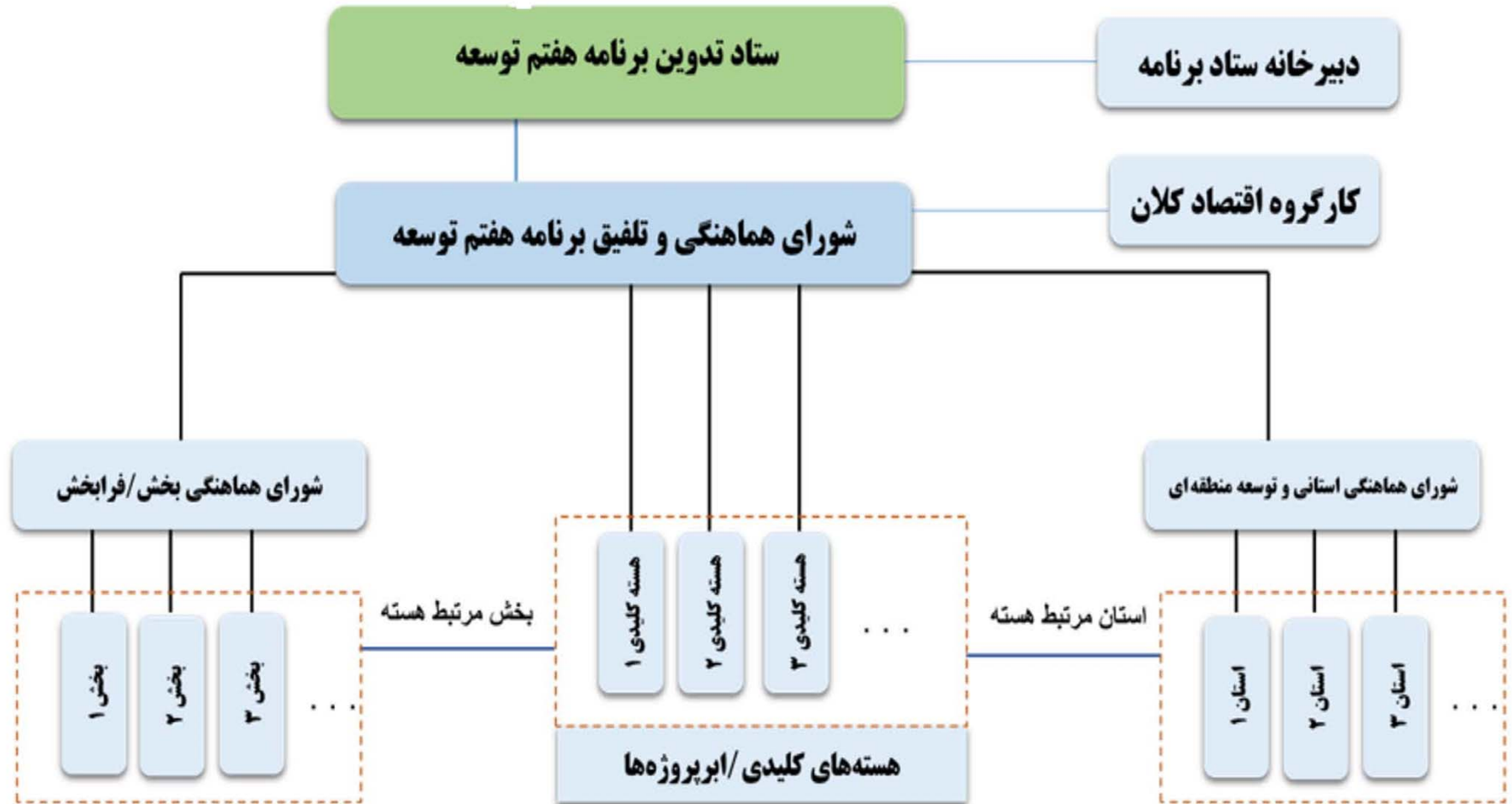
تجهیز منابع لازم از طریق
ایجاد صندوقهای استانی

افزایش قدرت تصمیم‌گیری
در استانها از طریق نهاد
سازی جدید

سند آمایش سرزمین مبنای
سیاستگذاری توسعه

افزایش نقش استانها در
توسعه کشور

ساختار تشکیلاتی تدوین برنامه هفتم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور

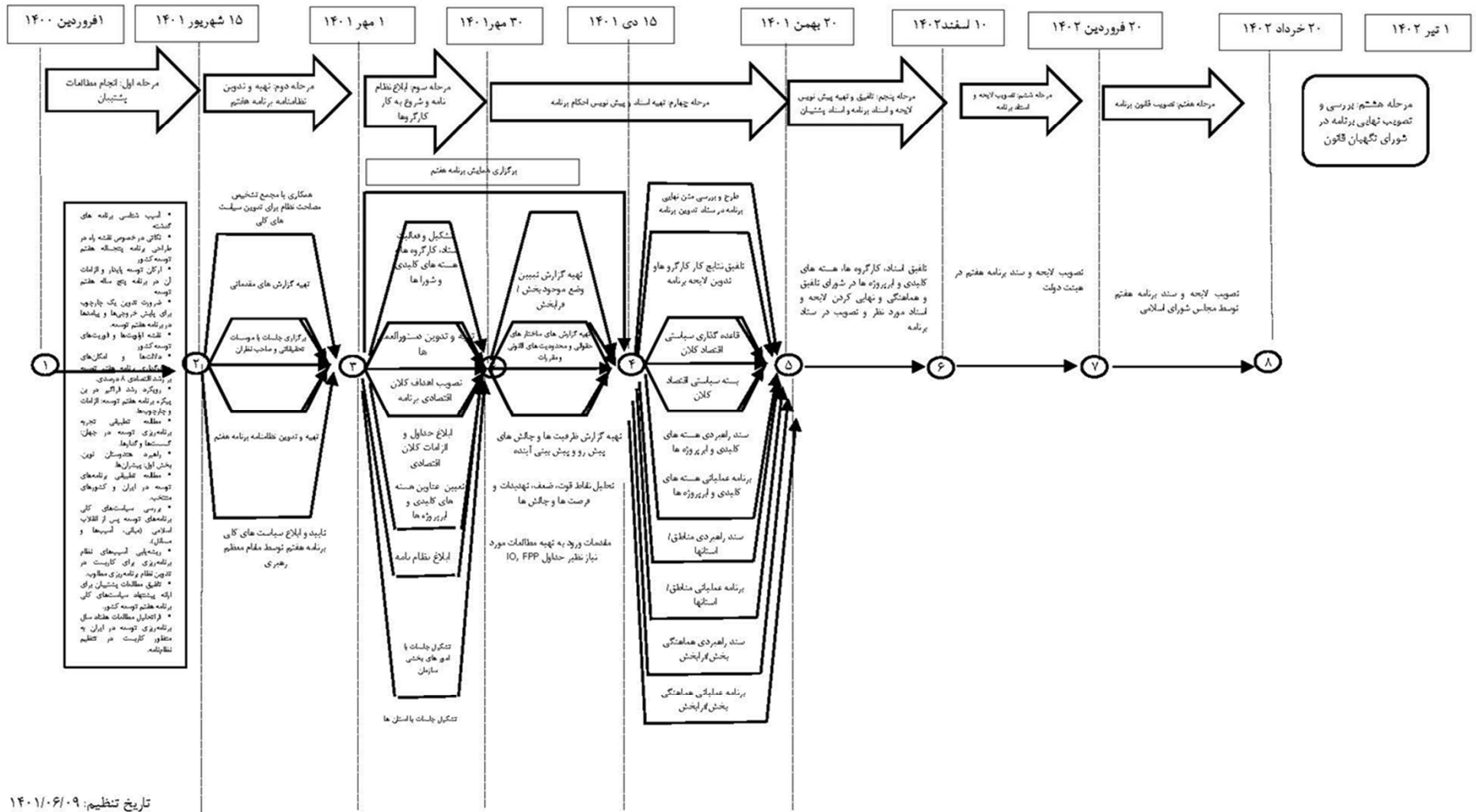

مراجع تصویب اسناد برنامه هفتم توسعه

مراجع تصویب	جهت اطلاع	اسناد برنامه هفتم توسعه
هیات وزیران / مجلس شورای اسلامی		احکام پیشنهادی در لایحه برنامه
ستاد برنامه / هیات وزیران	مجلس شورای اسلامی	قاعده گذاری سیاستی اقتصاد کلان
ستاد برنامه / هیات وزیران	مجلس شورای اسلامی	بسته سیاستی اقتصاد کلان
ستاد برنامه / هیات وزیران	مجلس شورای اسلامی	سند راهبردی هسته های کلیدی و ابرپروژه ها
ستاد برنامه / هیات وزیران	-	برنامه عملیاتی هسته های کلیدی و ابرپروژه ها
تایید شورای برنامه ریزی و توسعه استان و تصویب سازمان برنامه و بودجه کشور	مجلس شورای اسلامی	سند راهبردی مناطق / استانها
تایید شورای برنامه ریزی و توسعه استان و تصویب سازمان برنامه و بودجه کشور	-	برنامه عملیاتی مناطق / استانها
ستاد برنامه / هیات وزیران	مجلس شورای اسلامی	سند راهبردی هماهنگی بخش / فرابخش
ستاد برنامه / هیات وزیران	-	برنامه عملیاتی هماهنگی بخش / فرابخش
هیات وزیران / مجلس شورای اسلامی	-	احکام هسته های کلیدی ملی / بخش / فرابخش / استانی

فرآیند تهیه و تدوین برنامه هفتم توسعه کشور

**هسته های کلیدی اولیه در نظر گرفته شده برای
بخش کشاورزی (نهایی نشده)
امنیت غذایی پایدار و دانش بنیان
حفظ، احیاء و بهره برداری اصولی منابع پایه
وزیستی**

47

23-Nov-22

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی
موسسه پژوهش های برنامه ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

روش جدید برنامه ریزی توسعه در دنیا

48

23-Nov-22

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی
موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

➤ راهبردها (اهداف) = سیاستهای کلی

➤ هسته های کلیدی = اولویتها

➤ شاخص های قابل رصد اولویتها و سال یا زمان دستیابی به آنها

➤ منابع مالی

➤ مجریان

Government priority 2: Food and Nutrition Security, and Food Safety.							
Country Outcome Indicator/SDG indicators 2.1.1, 2.1.2, 2.4.1, and 12.3.1							
Related UNDAF Outcome: Outcome 3.2 Food security, sustainable agriculture and improved nutrition – Relevant GOIRI agencies formulate, implement and monitor food security and sustainable agriculture policies and programmes more effectively.							
Regional Initiative: Asia and the Pacific: Blue Growth Initiative and Climate Change Initiative Near East and North Africa: Building Resilience for Food Security and Nutrition.							
Output and indicator	Indicator target and year of achievement	Indicative Resource Requirements (USD)					Implementing partners (Government actors and other)
		Total estimated resources required	Available funding	Resource mobilization target			
				Trust Funds	SSTC or other Partnerships	TCP	
Output 2.1: <i>Food security and safety frameworks and plans further developed.</i> SDG Target 2.1	2.1.1. By 2022, one cross-sectoral framework for the development of soybean value chain in Iran developed. <i>Corporate output indicator: 1.1.1</i>	560,000	560,000 (60,000 (TCP/IRA/3802) + 500,000 (Desert Locust TCP-E: TCP/IRA/3801))				MAJ, MOHME,
Output 2.2: <i>Efficient and sustainable food systems further developed.</i> SDG Target 12.3	2.2.1 By 2021, one framework for capacity building on improving the food safety and standardization of the production procedures developed <i>Corporate output indicator 4.1.2</i>	500,000		500,000 (UTF with Feed Industry Association)			MAJ, MOHME
Output 2.3: <i>Strategies and plans to ensure appropriate technologies and product varieties for sustainable food</i>	2.3.1 By 2021, improved food and nutrition security and livelihood of farmers and rural population by increasing access to and use of superior wheat varieties and high quality	200,000				200,000 (Improvement of Product Innovation)	MAJ, MOHME

مجموعه اسناد مرتبط با سند ملی امنیت

سند ملی و راهبردی تحول امنیت غذایی

۱۴۰۱ - ۱۴۱۰

با سپاس از توجه شما

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی
موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

